

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/168/2022
Identifikačné číslo spisu:	7616209714
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7616209714.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. Q., bývajúceho v T., K. XX, zastúpeného JUDr. Tomášom Tauberom, advokátom, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Stará cesta 6, proti žalovanému S. Š., bývajúcemu v S.N. Č.. XXX, o odstránenie zásahov do vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp. zn. 13C/221/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/130/2021 z 18. januára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) rozsudkom z 8. júna 2021, č.k. 13C/221/2016-158 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany svojho vlastníckeho práva proti neoprávneným zásahom zo strany žalovaného v zmysle § 127 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný si žiadne trovy konania neuplatnil.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 18. januára 2022, sp. zn. 6Co/130/2021 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nesplnení podmienok v zmysle § 126 a § 127 Občianskeho zákonníka pre poskytnutie ochrany vlastníckym právam žalobcu z dôvodov, ako ich podrobne uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom uviedol, že oba sudy nižších inštancií nerešpektovali jeho námietky súvisiace s tým, že žalovaný do studne žalobcu

leje otravu. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a priznať mu trovy konania, pretože sa tu jedná trestný čin falšovania parciel. Obsahom podania žalobcu z 01. apríla 2022, ktoré bolo doručené Najvyššiemu súdu SR 04. apríla 2022, je i sťažnosť z dôvodu otravy úžitkovej vody žalovaným a machinácií na katastrálnom úrade. Dovolateľ zároveň uviedol, že „právnik sa mu nepodarilo nájsť, len si pozrú proti komu to je a odmietnu mu to“.

3.1. Žalovaný v podanom vyjadrení k dovolaniu poukázal na svoje predošlé vyjadrenia.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej; hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania, vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) v dovolacom konaní obligatórne zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo advokátom spísané. Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania dovolania. Ak dovolateľ splnomocní advokáta až po podaní dovolania (a uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie), podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je, tak ako bolo v predmetnom prípade.

7. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Súd prvej inštancie v zmysle § 436 ods. 1 CSP prihliada na existenciu vady dovolania spočívajúcej v nedostatku zastúpenia dovolateľa advokátom len v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

8. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí žalobcu riadne poučil podľa § 428 CSP o náležitostiach dovolania a aj o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom a o nutnosti spísania dovolania a ďalších podaní dovolateľa týmto kvalifikovaným zástupcom.

9. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi doručený dňa 04. februára 2022, zákonná lehota na podanie dovolania uplynula dňa 04. apríla 2022. Dovolanie, podané 01. apríla 2022, doručené Najvyššiemu súdu SR dňa 04. apríla 2022 bolo spísané samotným dovolateľom, ktorý nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie, oprávňujúce ho na spísanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP). Súd prvej inštancie, nad rámec svojej povinnosti, vyzval žalobcu uznesením z 10. mája 2022, č.k. 13C/221/2016-207 na doplnenie podania v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, pod následkom odmietnutia dovolania v zmysle § 436 CSP. Na základe výzvy súdu, doručenej dovolateľovi 17. mája 2022, podal žalobca 05. júna 2022 dovolanie spísané advokátom - JUDr. Tomášom Tauberom, na základe splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní z 25. apríla 2022. Vzhľadom na uplynutie lehoty na podanie dovolania, už nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie vyzývať dovolateľa na odstránenie vád dovolania a poučovať ho o následkoch neodstránenia vád tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 436 ods. 1 CSP.

10. Dovolací súd ďalej uvádza, že spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť

odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (viď uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, R 39/2020). I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu ako aj okresného súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľ nepreukázal zastúpenie advokátom v dovolacom konaní a ani nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP).

11. Záverom dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/10/2018 a sp. zn. 4Cdo/160/2017. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

12. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a dovolací súd mohol uskutočniť meritorný dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitosti dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 CSP. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 CSP), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 CSP; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo. (Jediná výnimočná procesná situácia, kedy súd poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie vád, sa týka výlučne vady podľa § 429 ods. 1 CSP, a to len za predpokladu absencie resp. nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom; o čo ale v predjednávanej veci nešlo). Opačný záver, podľa ktorého ak by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (v podstate až do vydania rozhodnutia odvolacím súdom), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (por. § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario CSP), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 CSP).

13. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritorného dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

14. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania mu však najvyšší súd nepriznal, nakoľko mu žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.